

Uchwała z dnia 7 lipca 2003 r.

III SW 133/03

Osoby pozbawione praw publicznych nie mają prawa udziału w referendum (art. 3 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym, Dz.U. Nr 57, poz. 507 ze zm.). Środek karny - pozbawienie praw publicznych - obowiązuje od daty orzeczenia, lecz okres na jaki go orzeczono nie biegnie w czasie odbywania kary pozbawienia wolności (art. 43 § 2 k.k.).

Przewodniczący SSN Teresa Flemming-Kulesza (sprawozdawca), Sędziowie SN: Beata Gudowska, Herbert Szurgacz.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 7 lipca 2003 r. sprawy z protestu referendalnego Radosława N.

p o s t a n o w i ł:

p r z e d s t a w i ć opinię, że zarzut protestu jest bezzasadny.

U z a s a d n i e n i e

Radosław N. w swym piśmie zatytułowanym „zażalenie” domagał się „powtórzenia referendum” z powodu bezpodstawnego - jego zdaniem - pominięcia go na liście osób uprawnionych do głosowania i uniemożliwienia mu wzięcia udziału w referendum.

Z pisma (które winno być potraktowane jako protest przeciwko ważności referendum w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym - Dz.U. Nr 57, poz. 507 ze zm.) wynika, że jego autor odbywa karę pozbawienia wolności oraz, że orzeczono wobec niego w 1994 r. karę dodatkową pozbawienia praw publicznych na okres dwóch lat.

Uczestnik postępowania - Komisarz Wyborczy w Elblągu stwierdził, że z zaawizowania Sądu Okręgowego w Elblągu wynika, iż wnoszący protest pozbawiony jest prawa wybierania i pozbawienie to nie ustało do dnia referendum.

Uczestnik postępowania - Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej wyraził przypuszczenie, że przekonanie wnoszącego protest o bezpodstawności skreślenia ze spisu wyborców wywodzi się z niezrozumienia „przepisu art. 42 § 2 Kodeksu karnego”, a na wypadek potwierdzenia się zarzutu wniósł o uznanie że ewentualne naruszenie przepisów ustawy o referendum nie miało wpływu na wynik referendum.

Uczestnik postępowania Prokurator Generalny wniósł o pozostawienie protestu bez dalszego biegu, ponieważ na pominięcie w spisie wyborców służy reklamacja.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje:

Zarzut bezpodstawnego niedopuszczenia do głosowania mieści się w podstawach protestu przeciwko ważności referendum (art. 33 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym). Należy zakwalifikować go jako zarzut naruszenia przepisów ustawy dotyczących głosowania (art. 33 ust. 1 ustawy), mimo że na pominięcie w spisie służy reklamacja i skarga (art. 28 ustawy z dnia 12 kwietnia 2001 r. Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej - Dz.U. Nr 46, poz. 499 ze zm. w związku z art. 9 ust. 7 ustawy o referendum), co mogłoby być podstawą pozostawienia protestu bez dalszego biegu zgodnie z art. 81 ust. 2 Ordynacji w związku z art. 34 ust. 2 ustawy o referendum. Protest Radosława N. jest jednakże niezasadny, gdyż zarzut okazał się bezpodstawny, prawdopodobnie wynikający z niezrozumienia prawa. Wnoszący protest nie kwestionuje tego, że został (na mocy orzeczenia sądu) pozbawiony praw publicznych. Z treści samego protestu wynika, że odbywa on karę pozbawienia wolności. Do takiej sytuacji ma zastosowanie art. 43 § 2 Kodeksu karnego, zgodnie z którym pozbawienie praw publicznych obowiązuje od uprawomocnienia się orzeczenia, jednakże okres na który ten środek karny (poprzednio nazywany karą dodatkową) orzeczono nie biegnie w czasie odbywania kary pozbawienia wolności, chociażby orzeczonej za inne przestępstwo. W przypadku wnoszącego protest środek karny - pozbawienie praw publicznych - orzeczony, jak twierdzi, na okres dwóch lat obowiązywał już od uprawomocnienia się orzeczenia i obowiązuje nadal uniemożliwiając mu również wzięcie udziału w referendum. Osoby pozbawione praw publicznych, w myśl art. 3 ust. 2 pkt 1 ustawy o referendum nie mają prawa udziału w referendum. Okres, na

który orzeczono pozbawienie praw publicznych rozpocznie bieg dopiero po zakończeniu odbywania przez wnoszącego protest kary pozbawienia wolności.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy sformułował opinię o niezasadności protestu działając na podstawie art. 80 Ordynacji wyborczej do sejmiku Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w związku z art. 34 ust. 2 ustawy o referendum.

=====